

КОРОТКИЙ ЗВІТ ПРО КОНФЕРЕНЦІЮ «АРХЕОЛОГІЯ ВОЛИНІ. ГОСПОДАРСТВО. РЕМЕСЛО. КУЛЬТ» У 2017 р.

Афіша конференції

На узбережжі Хрінницького водосховища ось уже 25 років поспіль тривають археологічні дослідження. Починаючи з 1993 р. систематичні дослідження тут проводяться Волинською археологічною експедицією ІА НАН України. Незмінним керівником експедиції впродовж більше 20 років залишався Денис Никодимович Козак — доктор історичних наук, професор, заступник директора ІА НАН України, завідувачий відділом археології раннях слов'ян, двічі лауреат Державної

премії України, член-кореспондент Німецької Академії Наук, знаний в Україні та за кордоном археолог, видатний дослідник минулого Волині та Подністров'я. Денис Никодимович присвятив своє наукове життя вивченню давнього населення, що проживало на території Волині від доби бронзи до середньовіччя. Декілька поколінь його учнів та студентів навіть через десятиріччя з теплою та захопленням згадують його лекції та археологічну практику. На превеликий жаль Д. Н. Козак пішов з життя у 2014 р. Наукова спільнота, друзі вирішили віддати данину пам'яті відомому українському вченому і провести конференцію на його пошану.

Упродовж 15—17 вересня 2017 р. Інститут археології НАН України проводив Міжнародну наукову конференцію «Археологія Волині. Господарство. Ремесло. Культ», в с. Хрінники (Демидівський район, Рівненська обл.). В основі задуму конференції було кілька ідей — підсумки результатів роботи Волинської археологічної експедиції протягом 25 років: здобутки та перспективи, пошана засновнику і керівнику експедиції — Д. Н. Козаку, започаткування спеціальної конференції присвяченої проблемам археології Волині.

Захід відбувся на базі КП Дитячий санаторій «Хрінники», що в с. Хрінники (Демидівський район, Рівненська область).

Конференція відбулася за сприяння місцевої райдержадміністрації (голова Б. Левшенюк) і районної ради (голова С. Радченко). Допомогу в проведенні конференції надали Науково-дослідний центр «Рятівна археологічна служба» Інституту археології НАН України та Державне підприємство «Науково-дослідний центр «Охоронна археологічна служба України» Інституту археології НАН України.

Вступне слово завідувача відділу археології раних слов'ян та регіональних польових досліджень ІА НАНУ, к. і. н. О. В. Петраускаса.
За столом (зліва направо): В. Конський, Б. Левшенюк, О. Петраускас, О. Козак, В. Чабай, А. Панікарський

Відкрив конференцію і привітав учасників та гостей директор Інституту археології НАН України, член-кореспондент НАН України — В. Чабай.

Привітав учасників конференції завідуючий відділом археології раних слов'ян та регіональних польових досліджень Інституту археології НАН України — О. Петраускас.

На початку роботи конференції вітальне слово промовили голова Демидівської районної адміністрації — Б. Левшенюк, заступник голови Демидівської районної ради — В. Конський.

У роботі конференції брали участь більше 50 науковців з України (Києва, Луцька, Рівного, Дубна, Львова, Тернополя, Харкова, Боремля) і зарубіжжя (Мінська, Берліна). Це безумовно засвідчує значний інтерес до пам'яток навколо Хрінницького водосховища, до археології Волині.

Перший день конференції був присвячений спогадам про Д. Н. Козака, а також про першопочатки роботи Волинської археологічної експедиції. Прозвучали доповіді: «Слово про земляка, товариша» (В. Оприск), «Спогади про перші роки роботи експедиції» (В. Богданець), «База Інституту археології на Хрінницькому водосховищі» (В. Баюк), «В. В. Шкоропад — польовий дослідник Хрінницької пам'ятки» (Г. Заплотинський), «Вплив діяльності Д. Н. Козака на розвиток археології Тернопільщини» (Б. Строщень, Л. Строщень).

Наступного дня відбулась сесія, під час якої учасники виступали з науковими доповідями, які згідно з темою конференції безпосередньо чи опосередковано мали відношення до археології Волині. Хронологічно наукові проблеми стосувалися періодів від кам'яної доби до середньовіччя, а в географічному плані висвітлювали широкі територіальні зв'язки давнього населення Волині з іншими регіонами.

Були представлені наступні доповіді: «Чверть століття археологічних досліджень навколо Хрінницького водосховища: досягнення та перспективи» (А. Панікарський), «Поселення межановицької культури Хрінники 8» (В. Ткач), «Роль досліджень Хрінницького мікрорегіону у розробці проблем археології ранньозалізного віку Волині» (А. Бардецький), «Пам'ятки ульвівсько-рованцівського типу кінця доби бронзи Південно-Західної Волині» (Д. Павлів), «Ще раз до питання капища готів із Хрінницького поселення» (О. Милашевський), «Намисто із житла вельбарської культури (за дослідженнями 2016 р.)» (С. Горбаненко, М. Сергеева, О. Милашевський), «Археозоологічні матеріали з розкопок поселення Хрінники у 2016 році» (Т. Вітковська), «Антропологічні знахідки навколо Хрінницького водосховища» (О. Козак), «Археологічні дослідження в середній течії р. Черногузки» (О. Златогорський), «Про трапецієподібну підвіску з Хрінників» (О. Дерев'яно, Я. Володарець-Урабнович), «Слов'янські житла V—VII ст. з Волині» (Я. Погоральський), «Підсумки археологічних досліджень слов'яно-руських поселень поблизу с. Хрінники» (Б. Прищепа), «Місце Хрінниківського селища серед сільських поселень Західної Волині княжої доби» (В. Оприск), «Дослідження матеріальної культури литовсько-польської доби у басейні Хрінницького водосховища» (О. Войтюк), «Матеріали до вивчення рибальського промислу у Дубні в 16—17 ст.» (Ю. Пшеничний), «Агрогенна еволюція ґрунтового покриву у басейні Хрінницького водосховища» (О. Бончковський), «Перші землероби України: за результатами палеоархеоботанічних досліджень та AMS датування зерен пшениці з неолітичного об'єкту багаточасового поселення Ратнів II (Волинь, Україна)» (С. Теліженко, Г. Мотузайте-Матузевичуте), «Археологічні розвідки на території

Учасники конференції, робочий момент

Екскурсія на башатопарову пам'ятку Хрінники 1 (уроч. Шанків Яр)

Лугинського р-ну Житомирської обл. в 2016 р.» (І. Хоптинець, М. Хоптинець, А. Сорокун), «Нові матеріали до вивчення поховальної обрядовості пшеворського населення Західного Побужжя» (Я. Онищук, Н. Білас, В. Конопля), «Матеріали римського часу з Буська Львівської області у контексті керамічного комплексу пшеворської культури Західного Побужжя» (Н. Стеблій), «Поховальні пам'ятки ранньоримського часу в околицях Звенигорода» (Т. Слободян), «Про деякі особливості знахідок римських монет на Волині» (Є. Ткач, К. Мизгін), «Скарби римських республіканських монет та археологічна ситуація на «Золочівських берегах» (Є. Ткач, К. Мизгін, Я. Онищук, Т. Милан), «Гончарні горни західного та східного регіонів черняхівської культури: нові матеріали до питання про організацію гончарного виробниц-

тва» (Е. Шультце, М. Любічев), «До питання про вірування черняхівців за матеріалами поховального обряду» (О. Гопкало, Т. Рудич), «Новітні дослідження Пастирського городища» (В. Баранов, А. Скиба, Я. Володарець-Урбанович), «Матэрыяльная культура і заняткі жыхароў раннесярэднявечнага Хотамеля (па матэрыялах раскопак 1954—1956, 1964 гг.)» (А. Касюк), «Предмети спорядження вершника і коня XI—XIII ст. з пограниччя Волинської та Галицької земель (за матеріалами з фондів Львівського історичного музею)» (С. Терський), «Християнські некрополі княжого Володимира-Волинського: верифікація та перспективи дослідження» (І. Луцик), «Попередні дослідження давньоруського городища на горі Св. Трійці в с. Стіжок на Шумщині» (М. Ягодинська), «Створення електронних археологічних карт давнь-

оруських міст, як метод вивчення ремісничих центрів (на прикладі Києва)» (С. Тараненко), «Південна околиця Києва за матеріалами розкопок 2016—2017 рр.» (Г. Івакін, В. Баранов, В. Івакін, І. Зоценко)

На третій день конференції учасники вирушили на екскурсію до археологічної пам'ятки в уроч. Шанків Яр — багатопарового поселення, яке досліджується вже чверть століття.

На конференції був присутній голова Боремельської сільської ради — В. Корінь. До конференції долучились працівники відділу культури та туризму райдержадміністрації та відділу освіти, молоді та спорту райдержадміністрації (С. Кротік, О. Щербатюк), які пре-

зентували учасникам конференції календарики, буклети «Демидівщина туристична». У залі були присутні місцеві жителі (М. Марчук, та ін.), які всіляко допомагають науковцям під час польових досліджень вже багато сезонів.

Чудовий плакат із світлинами зробленими під час археологічних досліджень продемонстрували учні Демидівської НВК «ЗОШ І—ІІІ ступенів — ліцей», які під керівництвом вчителів В. Смаль і М. Смаль ось вже кілька років доєднуються до роботи експедиції.

Роботу конференції висвітлювали кореспондент Рівненського телебачення В. Романюк та оператор М. Штемпель.

А. ПАНІКАРСЬКИЙ